

Herfst 2016

INTERVIEW
Wim Maat

TTIP
Het monster uit de VS

IN DE KEUKEN BIJ
PINK!er Saonah

POLITIEKE BETROKKENHEID
bij beëindigen vee-industrie

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Afdelingen	4
Commissies	8
JACHT EN POPULATIEBEHEER	
Column "Jacht is geen oplossing"	9
Vergassen van ganzen	10
Interview Wim Maat	12
ACTUELE INTERNATIONALE POLITIEK	
Het monster uit de VS	16
Revanche van de onderbuik	18
PARTIJ VOOR DE DIEREN EN PINK!	
Politieke betrokkenheid noodzakelijk beëindigen vee-industrie	24
Vrijheid voor iedereen	28
KIJKJE IN DE KEUKEN BIJ...	
PINK!er Saonah	30
Agenda	34
Colofon	35

VOORWOORD

Beste Lezer,

De Brul is terug! Daar zeg ik zo iets meer over, maar eerst moet ik wat kwijt.

We leven in een wereld waar het steeds zwaarder wordt om jezelf begaan te laten zijn. Het is dan ook verleidelijk om te miskennen dat bijna alle bewuste individuen die in onze samenleving geïntegreerd zijn aan systematische kwelling (en generationele genocide) zijn onderheven. Het gros van de rest (de mensen) is hypotheek- en loonslaaf of is vastgezet in een onderwijssysteem waar creativiteit en nieuwsgierigheid worden omgesmolten tot conformiteit. Het lijkt onze regering niet te boeien. Zeur niet, zo is de samenleving nou eenmaal. Het is tenminste democratisch, dat kun je niet zeggen van bijvoorbeeld de verwoestijnende berglanden die wij platbombarderen.

En toch voel je, zie je, proef je een sfeer van ontevredenheid. Groots kritiek over het systeem ligt op het puntje van de tong, en woede suddert daarachter in een bad van onbewustzijn. Een paar harde woorden, goed gemikt, en het spettert mee omhoog en zal blijven kleven aan de wand van inzicht. Maar om daarnaar te handelen is voor velen nog een grote stap: het is makkelijker om je wijs te laten maken dat je als individu geen verschil kan maken; dat de drukte die het corrupte systeem je oplegt een valide reden is om je er niet tegen te verzetten; dat jij niet het soort persoon bent die zich keihard wil verzetten tegen de destructie van al wat ons lief is.

Die mythes wil ik tijdens mijn bestuurstermijn massaal doorbreken, maar ook nu ik mijn nachten heb teruggedrongen tot 6 uurtjes kan ik dat niet alleen. Ik heb hulp nodig van iedereen die al bereid is te handelen naar de waarheden die aan haar bewustzijn kleven. Dan gaan we samen verdere harde woorden werpen, onder andere via de Brul.

Die is namelijk ontzettend terug! Geniet ervan!

Sebastiaan Wolswinkel
Voorzitter PINK!

AFDELINGEN

Je wilt actief worden, meer doen voor PINK! en misschien wel doorstromen naar de Partij voor de Dieren als volwaardig politicus, maar alle activiteiten die jij zo leuk vindt, zijn elke keer zo ver weg! Geen nood, er worden gelukkig steeds meer afdelingen opgericht door enthousiaste leden die zich focussen op activiteiten bij jou in de buurt. Wil je meer weten? We hebben alle afdelingen gevraagd om kort iets over zichzelf te schrijven en te vertellen hoe ze jouw hulp goed kunnen gebruiken. (Meer informatie over de afdeling bij jou in de buurt is te vinden op de website.)

Gelderland

Alleen al in Nederland worden elk jaar honderden miljoenen dieren opgesloten, mishandeld en gedood, terwijl klimaatverandering ook het voortbestaan van mensen bedreigt. In je eentje voel je je al snel verdrietig of zelfs machteloos als je hieraan denkt.

Gelukkig is er wat aan te doen:

PINK! verzet zich tegen dit onrecht en jij zou daarbij van grote waarde zijn. De afdeling Gelderland is op zoek naar enthousiaste leden die deel willen nemen aan een commissie (bijvoorbeeld de activiteiten-, promotie- of onderwijscommissie) of bestuurslid willen worden. De ervaring leert dat er eigenlijk altijd wel een taak is die bij jou past.

Heb je interesse? Stuur dan een e-mail naar gelderland@pinkpolitiek.nl en vertel ons wat jij graag wil doen! Als je nog niet precies weet welke rol je wilt vervullen, laat dan zeker ook wat weten. We kijken dan samen met jou wat het beste bij jou past.

We hopen snel van je te horen!

Midden-Nederland

Wij zijn Midden-Nederland, de nieuwe naam voor de afdeling voor Flevoland en Utrecht. Twee provincies betekent meer mogelijkheden voor diervriendelijke vooruitgang en meer gezellige, leerzame activiteiten. Voor onze eerste activiteit in Flevoland gaan wij naar

de Oostvaardersplassen waar wij zullen leren hoe het met de flora en fauna gaat in dit grote en nieuwe stuk natuur. Aansluitend is er een borrel waar we de samenvoeging van Flevoland en Utrecht kunnen vieren.

Ook staan wij begin december op VegFest in Utrecht om andere idealisten te werven. Want in 2017 zijn verkiezingen en daarvoor gaan wij een hoop activiteiten organiseren om meer te leren over de belangrijke thema's, hoe politici hun werk verrichten, en hoe je zelf beter kunt worden in onder andere debatteren. Wil je zelf ook gaan knokken voor PINK!? Denk aan een bestuursfunctie of meedenken over onze activiteiten. Stuur dan een mail naar midden-nederland@pinkpolitiek.nl.

Noord-Brabant

Op 01-10-2013 werd afdeling PINK! Noord-Brabant opgericht. Sinds de oprichting heeft deze actieve afdeling verschillende activiteiten ondernomen. Van Halloweenocht, tot lezing over bont, tot een fotoactie om mensen te informeren over waardeloze haantjes, tot wel 5 lezingen waarom er een einde moet komen aan de intensieve veehouderij! Heb jij zin om de Brabantse gezelligheid over te nemen?! Geef je dan nu op om actief te worden in het Brabantse afdelingsbestuur. Opgave gaat via het landelijke bestuur. Meer weten? Neem dan contact op met Johan, Auckje, Stephanie of Anne-Miep.

Limburg en Overijssel

In de provincies Limburg en Overijssel zijn op dit moment nog geen afdelingen actief. Woon jij in één van deze provincies? Lijkt het jou leuk om te helpen met het organiseren van activiteiten namens PINK!? We zijn nog hard op zoek naar mensen die van deze twee afdelingen een werkelijkheid willen maken. Neem contact op met het landelijk bestuur en hoor wat jij kunt doen!

Noord-Holland

Als tweede provincie van Nederland gebeurt er veel met betrekking tot natuur, dierenrechten en milieu. Vanwege de (nodige) expansie moet natuur en dier vaak wijken voor de mens. Tevens is de visindustrie behoorlijk groot in Noord-Holland, wat nauwelijks de druk aankan qua vraag. Er komen steeds meer viskwekerijen (met alle schadelijke gevolgen) bij. Tegelijkertijd is er een intensivering van landbouw zichtbaar, wat negatieve gevolgen heeft voor iedereen behalve de boer.

Wij als PINK! Noord-Holland zijn trots op onze prachtige provincie. Maar vrezen hoe wij de provincie gaan doorgeven aan onze kinderen. We zien dat biodiversiteit afneemt, grond uitput raakt en er een vergrijzing door stadsbouw optreedt en een afname in groen. We zijn bedroefd door het schenden van dierenrechten en weigeren mee te doen aan het vernietigen van het voor ons mooiste stukje Nederland.

Als PINK! Noord-Holland richten wij ons erop om mensen bewust te maken van wat er allemaal gebeurt in de 2.670 km² die Noord-Holland beslaat. Wij geloven, en zien met het opkomen van steeds meer 'groen geluid' dat mensen vooral vanuit gemak of onwetendheid bijdragen aan desastreuze praktijken. Daarom proberen wij maandelijks een activiteit te organiseren die zich richt op de wereld, maar vooral op de toekomst waarbij wij een gedragsverandering proberen te bewerkstelligen.

Maar om leuke, geslaagde activiteiten te organiseren hebben wij gepassioneerde bestuursleden nodig. Jongeren die het leuk vinden om op de barricade te gaan staan en mensen te inspireren. Voor een geringe tijdsinvestering kun je op lokaal een verschil maken, kan je samenwerken met Partij voor de Dieren aan al haar projecten en doe je een unieke maar zeer belangrijke bijdrage aan het behoud van de wereld.

Zou jij meer willen weten over een bestuursfunctie, wil je gelijk solliciteren of had je een andere vraag? Mail ons dan graag op noord-holland@pinkpolitiek.nl. Hou vooral de Facebook ledenpagina en mail in de gaten, om uitnodigingen te ontvangen voor evenementen en te zien waar wij ons mee bezig houden. Namens het bestuur van PINK! Noord-Holland een warme knuffel en graag tot ziens

Noord-Nederland

Sinds september dit jaar heeft PINK! Noord-Nederland een nieuw bestuur en in deze eerste Brul willen wij ons even voorstellen. PINK! Noord-Nederland is voor alle leden van PINK! uit de provincies Friesland, Groningen en Drenthe. We zijn een jonge afdeling en willen, vooral in aanloop naar de verkiezingen, meer van ons laten zien.

In de komende maand zijn we bezig met het organiseren van onder andere een borrel en een filmavond. Voor alles wat daar na komt, inhoudelijk en gezellig, zijn we natuurlijk altijd op zoek naar meer enthousiaste noordelingen met idealen. Like ons op Facebook of stuur ons een mailtje (noord-nederland@pinkpolitiek.nl).

Zuid-Holland

Heb jij politieke ambities? Of vind je het leuk meer betrokken te zijn bij PINK!? Solliciteer dan nu voor een functie binnen ons bestuur!

PINK! Zuid-Holland is namelijk op zoek naar een nieuwe frisse wind door het bestuur.

Je kunt solliciteren voor de functies:

- Voorzitter
- Secretaris
- Penningmeester
- Bestuurslid algemeen

Denk jij de vaardigheden te hebben om een van deze functies te bekleden of wil je er juist meer ervaring mee opdoen? Laat het ons weten!

Solliciteren kan door een mail met motivatie te sturen naar zuid-holland@pinkpolitiek.nl. Als je graag eerst een keer mee wilt kijken tijdens een vergadering kan dat ook.

Bestuur PINK! Zuid-Holland

COMMISSIES

Naast de afdelingen, zijn er ook meerdere commissies waar je je actief voor kunt inzetten.

Educatiecommissie

Het huidige systeem bereidt kinderen en jongeren voor om deel uit te maken van een economisch systeem dat niet werkt en de meeste mensen niet gelukkig lijkt te maken. Creativiteit en nieuwsgierigheid worden vaak ontmoedigd en leerlingen komen nauwelijks in aanraking met de grote problemen die onze generatie zal moeten overkomen.

Op het gebied van onderwijs hebben we twee doelen. De eerste is om lesmateriaal te ontwikkelen voor het middelbaar onderwijs. Lesmateriaal dat makkelijk door docenten te gebruiken is en belangrijke zaken zoals klimaatverandering politiek neutraal aan het licht brengt, en leerlingen stimuleert hierover na te denken. Op onze website kun je via pinkpolitiek.nl/educatie een overzicht vinden van de lesprogramma's die we (momenteel) (willen) opstellen. Als er een onderwerp tussen staat waar jij aan bij zou kunnen dragen, dan horen we dat erg graag: een mooie lijst lesprogramma's zouden we blijvend trots op kunnen zijn.

Verder willen we meer gastlessen geven. Momenteel is maar 10% van onze leden 20 jaar of jonger – terwijl juist tieners dondersgoed door hebben welke problemen de oudere generaties hebben achtergelaten, en zich al helemaal machteloos voelen om iets met hun idealisme te doen. Wij willen hen daarbij helpen, door ze kennis te laten maken met een hoopvolle organisatie die hen zal helpen om impact te hebben op hun omgeving. Om een gastles te geven heb je geen moeilijke pedagogische vaardigheden nodig, en het materiaal hebben wij al ontwikkeld. Loop een keer mee met iemand die het al gedaan heeft, dan weet je of je het vaker zou willen doen.

Denktank

De Denktank schrijft het Politiek Programma van PINK!. In dat programma staat beschreven hoe wij aankijken tegen de problemen waar de wereld mee te maken heeft, en voor welke veranderingen wij willen knokken. Als lid van de Denktank speel jij dan ook een rol in het vormgeven en aanscherpen van het gedachtegoed van onze beweging. Dat is een dankbare en belangrijke taak. We bevinden ons immers aan de rand van de ecologische afgrond en PINK! is de enige organisatie in Nederland die zich daar serieus tegen verzet. Daarnaast is de Denktank een unieke mogelijkheid om ook je eigen idealen en denkbeelden te ontwikkelen en te verfijnen in een omgeving met andere kritische idealisten. Dat zorgt ervoor dat je je kunt verbeteren als actievoerder en/of politicus, en het verrijkt je als mens.

De tijdsinvestering blijft beperkt tot enkele bijeenkomsten per jaar en een thuisvoorbereiding voorafgaand aan elke bijeenkomst. Als je lid wordt, vragen we van je dat je dat serieus neemt, want ook hier geldt: vrijwillig is niet vrijblijvend. Wil je lid worden van de Denktank? Of wil je eerst nog meer informatie over wat wij doen? Stuur dan een e-mail naar denktank@pinkpolitiek.nl en wij helpen jou verder.

YouTube

De mensen die PINK! weleens op YouTube hebben opgezocht, zullen hebben gezien dat ons kanaal al lange tijd niet meer bijgehouden is. Daar komt verandering in! Er wordt een commissie samengesteld om dit kanaal weer actief te maken. Zo willen we activiteiten filmen om te laten zien wat PINK! doet, we willen mensen interviewen, we willen informatieve filmpjes in elkaar zitten en nog veel meer! Wil jij ook een bijdrage leveren? Stuur een berichtje op Facebook naar Karla Mikulic of Joep Horbach, of stuur een email naar karla@pinkpolitiek.nl.

JACHT IS GEEN OPLOSSING

Joep Horbach

Iedere keer wanneer ik een discussie over de jacht hoor, ben ik weer verbaasd. Er is een probleem – gewoonlijk dat een te grote populatie van dieren tot overlast of honger leidt – dat opgelost moet worden. Onder de mogelijke oplossingen, zoals het verbinden van natuurgebieden en sterilisatie van dieren, wordt ook de jacht genoemd. Dit is waar mijn verbazing begint. Los van de vraag of het werkt of niet, vraag ik me af waarom dit überhaupt als oplossing wordt overwogen. Overlast is vervelend en hongersnood bij dieren is verschrikkelijk, maar is het leed dat gepaard gaat met de afschot niet net zo zeer een probleem?

Stel je eens voor dat mensen in een ver land te maken hebben met hongersnood. Er is niet genoeg voedsel voor ze te vinden en de bevolking groeit te snel om de welzijn van haar inwoners te garanderen. Zouden wij dit soort methoden dan ooit overwegen? Ook dit probleem zou opgelost kunnen worden door jaarlijks een deel van die bevolking af te schieten. Niemand denkt er echter aan om zoiets ooit voor te stellen. Het leed van de hongersnood vervangen door het leed van stervende mensen die niet op slag dood zijn en kinderen die hun ouders verliezen, is namelijk niet een oplossing. We hebben simpelweg een kwaad vervangen door een ander kwaad.

Je kunt je afvragen welke van die twee gevallen erger is. Of het beter is om een deel dood te maken, of om overbevolking en honger te laten bestaan. Maar het punt is dat we bij mensen deze keuze nooit zouden maken. We zouden bij elkaar komen en er alles aan doen om met alternatieve oplossingen te komen. Het vinden van de ideale oplossing kan moeilijk zijn, maar nooit zouden we overgaan op jacht. Waarom praten we hier bij andere dieren dan zo makkelijk

over? Ik begrijp dat mensen anders zijn, maar lijdt een doodbloedend konijn niet net als een mens als een kogel hem niet opslag dood maakt (wat ontzettend vaak gebeurt)? Lijden jonge herten niet net als kinderen als hun moeder sterft en ze in angst en zonder verzorging moeten zien te overleven? Zijn we allemaal zo blind voor de pijn die zulke dieren duidelijk tonen? De mens is een zeer bijzonder dier, maar als er iets is dat we gemeen hebben met andere dieren, is het ons vermogen te lijden. Je hoeft niet lang naar een dier met pijn te kijken om deze gelijkenis te zien.

Heb ik de oplossing? Nee. Ik heb niet de juiste opleidingen gehad en niet de juiste kennis en ervaring om het perfecte alternatief voor te stellen en ik ga ook absoluut niet doen alsof. Ik weet het simpelweg niet en er zijn een hoop mensen die meer verstand hebben van de Nederlandse natuur dan ik. Maar ook als die ultieme oplossing er nog niet is, is het schokkend dat we dan maar gaan jagen. Deze dieren verdienen meer, dus laten we doen wat we bij iedere groep mensen ook zouden doen. Laten we eens veel meer tijd en energie steken in het zoeken naar en toepassen van alternatieven, dan ben ik ervan overtuigd dat we betere manieren vinden om met dergelijke problemen om te gaan.

VERGASSEN VAN GANZEN

Fiona Korthals Altes

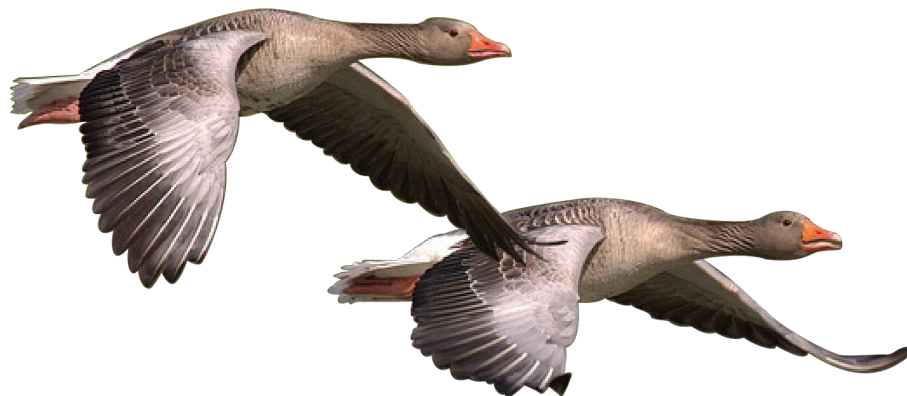
Talloze Nederlanders vliegen elk jaar via Schiphol naar hun favoriete vakantiebestemming. Weinig daarvan staan echter stil bij de effecten die hun vlucht heeft op de natuur. Niet alleen de uitstoot van bepaalde stoffen is schadelijk voor het milieu. Rond Schiphol is er nog een probleem dat de gemoederen al lang bezighoudt; de ganzenpopulatie.

Ganzen zijn in groten getale aanwezig in de landbouwgebieden rond Schiphol. Dit komt voornamelijk door het feit dat die gebieden door overbemesting rijk zijn aan eiwitten; dit zou ganzen aantrekken om zich daar te nestelen. Echter, deze ganzen brengen ook een gevaar met zich mee: indien zij te dicht bij de vliegtuigen komen en in een motor belanden, zou dat het vliegtuig uit evenwicht kunnen brengen en dit zou gevaarlijk kunnen worden voor de inzittenden. Als oplossing werden vele ganzen in de buurt van het vliegveld de laatste jaren vergast. Zo probeert men de populatie in bedwang te houden en het gevaar te verminderen. Tevens zijn ganzen een doorn in het oog van vele boeren. De vernieling van gewassen door ganzen is de laatste jaren sterk toegenomen (zie hiervoor bijvoorbeeld een rapport van het SOVON). Dit heeft ertoe geleid dat toen de Europese

regelgeving werd versoepeld, op meerdere fronten ganzen doelbewust om het leven gebracht werden met als doel schadebeperking en het waarborgen van veiligheid.

De Partij voor de Dieren is één van de instanties die pleit voor het tegengaan van het vergassen van ganzen. Volgens Marianne Thieme zijn er betere manieren om de gevaren tegen te gaan. De omringende velden van Schiphol vol zetten met zonnepanelen zou bijvoorbeeld het onaantrekkelijker maken voor ganzen om zich daar te vestigen. Dit is in andere landen ook al effectief gebleken en het wekt daarbij natuurlijk ook groene energie op. Een multifunctionele oplossing, zou je zeggen. Echter, nog steeds lijken deze lange-termijnoplossingen voor nu nog niet afdoende, en wordt er nog steeds veel discussie gevoerd rondom het bewust doden van ganzen om veiligheid te kunnen waarborgen. Tevens is het feit dat Nederland steeds meer ganzen telt ook aan de mens zelf te danken. Het verbouwen van raaigras trekt veel ganzen naar de weilanden. De ganzen vinden dit product zo lekker dat ze het gebied niet snel met rust zullen laten. Dit draagt zeker bij aan het feit dat veel ganzen hun heil zoeken op de akkers van Nederlandse boeren.

Het vergassen van ganzen is, buiten een zeer wrede oplossing en een lijdzame dood, ook nooit effectief gebleken. De populaties groeien nog steeds, ondanks de vergassing van maar liefst honderdduizenden ganzen alleen al het afgelopen jaar. De Dierenbescherming pleit daarom tevens voor meer diervriendelijke en houdbare oplossingen om te zorgen – niet alleen rond Schiphol, maar ook in de rest van Nederland – dat wij als Nederlanders in meer harmonie kunnen samenleven met deze onruststokers. Dit zou onder andere inhouden dat we gebieden directer moeten gaan inrichten voor ganzen of juist moeten trachten het gebied onaantrekkelijker te maken voor ganzen om in te leven.

Hoe staat het nu met de oplossingen voor de overlast? Er zijn veel ontwikkelingen geweest de laatste jaren rond de regelgeving van het probleem. Recentelijk is beslist dat het samendrijven van ganzen niet meer toegestaan is; dit maakt het collectief doden van de beesten nagenoeg onmogelijk. Dit boezemt angst in bij de mensen die met de vliegtuigen werken. Conflicterende partijen verdedigen verschillende standpunten. Schiphol reageert zelf met dat is onderzocht dat het vergassen de beste oplossing is voor het controleren van de ganzenpopulatie, waar we eerder zagen dat de Partij voor de Dieren het daar niet mee eens was. Tevens stellen de gemeente Noord-Holland en Schiphol dat het vergassen van ganzen wel degelijk een diervriendelijke oplossing is, daar waar de dierenrechtenorganisaties pleiten dat de samendrijving en de 2 minuten durende vergassing vreselijk zijn voor de dieren. Er is

dus zeker onenigheid, wat er voor zorgt dat er steeds gewisseld wordt tussen strategieën en de regelgeving constant verandert.

Vanaf begin 2017 is het vangen van ganzen op bepaalde manieren wel weer mogelijk, doordat de Flora en Faunawet wordt vervangen door de wet natuurbescherming. Naar verwachting zal het vergassen van ganzen dan ook voortgezet worden.

Je kan je afvragen in wat voor maatschappij we leven dat het continu vermoorden van levende wezens als oplossing wordt gezien voor een probleem dat met een duurzamere oplossing veel beter bestreden kan worden. Maar het probleem ligt veel dieper dan deze vergelijking; daar waar het vergassen überhaupt als voornaamste oplossing wordt gezien voordat er nagedacht wordt over iets beters duidt natuurlijk al op een grove fout in het denken over dergelijke problemen. Het vergassen van ganzen lijkt een schoolvoorbeeld van het denken dat de mens het centrum is waar alles zich omheen zou moeten vormen. Er is echter aangetoond dat er ook betere manieren zijn om de ganzenpopulatie uit de buurt te houden van Schiphol en landbouwproducten. De hoop is dus dat, nu recent het vergassen van ganzen is vermoelijk door de nieuwe regelgeving omtrent het samendrijven, de duurzamere oplossingen in gang worden gezet om de nadelige gevolgen van de ganzenpopulatie in bepaalde gebieden te bestrijden.

Begin vorig jaar werd, het burgerinitiatief tegen de hobbyjacht gestart. Sindsdien zijn in bijna alle provincies petitie gestart om handtekeningen te verzamelen om de hobbyjacht bij de verschillende provincies op tafel te krijgen. Wat is er allemaal gebeurd en waar gaat het initiatief precies over? Ik sprak met Wim Maat, bestuurslid van de Stadspartij Groningen en één van de initiatiefnemers, en vroeg hem hier meer over te vertellen.

INTERVIEW WIM MAAT

Joep Horbach

‘We moeten niet denken dat we het in één keer allemaal gedaan krijgen.’

Heel erg fijn dat u mee wilt werken aan dit interview. Kunt u eerst eens vertellen wie u bent, wat u doet en wat uw rol was bij dit initiatief?

Natuurlijk. Nou, mijn naam is Wim Maat, maar dat wist je geloof ik al. Dierenwelzijn is voor mij een heel belangrijk onderwerp dat veel te weinig aandacht krijgt. Ik ben zelf ook vegetariër. Sinds een aantal jaar geleden eet ik geen vlees meer. Dieren worden verschrikkelijk behandeld en daar zet ik me graag tegen in. Het burgerinitiatief tegen de hobbyjacht is verspreid over de provincies. Ik werd daarom benaderd of ik in de provincie Groningen het initiatief wilde nemen en dat deed ik graag. Een paar maanden geleden heb ik 1300 handtekeningen – we hadden er 1000 nodig – overhandigd aan de provincie.

Wat houdt het initiatief precies in?

Het initiatief gaat dus over een verbod op de hobbyjacht: jacht puur voor het plezier. Nu zijn er nog diersoorten waar tijdens het jachtseizoen vrij op gejaagd mag worden. Er zijn vijf diersoorten die tijdens dit seizoen onbeperkt bejaagd mogen worden, [sarcastisch] omdat er te veel van zijn of zo.

Denkt u dat jacht in sommige gevallen verantwoord is? Nee, dat denk ik persoonlijk niet. Ik kan de redenen wel begrijpen in sommige gevallen. Bijvoorbeeld de jacht op de Oostvaardersplassen, omdat de dieren anders verhongeren. Maar dan denk ik, we hebben die situatie zelf gecreëerd. Wij hebben er zelf voor gezorgd dat de situatie daar zo is. [toevoeging: de Oostvaardersplassen zijn gecreëerd doordat

er tussen Lelystad en Almere een onbenut stuk industrieterrein lag. Grote grazers zijn daar door mensen geïntroduceerd en dit zijn nu net de dieren die regelmatig afgeschoten “moeten” worden.] We hadden dat van tevoren moeten voorkomen, we hebben het zelf veroorzaakt. En nu zeggen mensen, ja, de jacht is noodzakelijk vanwege de honger. Daar komen we dan nu mee. Had dat dan van tevoren aangepakt.

Dat is zeker waar, maar nu het probleem er eenmaal is, zijn er alternatieven? Ja, we zouden veel meer kunnen doen met bijvoorbeeld castratie om zo overpopulatie te voorkomen in plaats van jacht. Dieren afschieten zou het laatste moeten zijn waar we aan denken.

Eerder zei u dat er vijf diersoorten zijn waar tijdens het jachtseizoen onbeperkt op gejaagd mag worden, welke vijf zijn dit? Ja, dat zijn het konijn, de haas, de fazant, de wilde eend en de houtduif. Er wordt wel op meer dieren gejaagd, maar de vijf die ik net noemde, daar mag onbeperkt op gejaagd worden.

Wordt er volgens u in de Nederlandse politiek voldoende aandacht besteed aan dierenwelzijn? Nee, totaal niet, daar moet veel meer aan gebeuren. Het wordt veel te veel als onbelangrijk gezien, kijk maar naar alle mensen die nog iedere dag vlees eten. Er moet veel meer aandacht komen voor dieren in de politiek.

De Partij voor de Dieren wordt vaak een one-issue partij genoemd, omdat dierenwelzijn altijd nog als maar een klein onderdeel van de politiek wordt gezien. Wat vindt u daarvan? Ik vind het heel goed wat de Partij voor de Dieren doet. Ik ben zelf geen lid, omdat ik lid ben van een lokale partij, maar het is zeker geen one-issue partij. Dieren zouden veel meer aandacht moeten krijgen in de politiek en ze doen dat goed. Maar milieu is ook in goede handen vind ik. Ik vind dat ze ook op sociaal gebied hele goede ideeën hebben, hoewel ik moet bekennen dat het daar een hele tijd geleden is dat ik me daar in verdiept heb. Maar ik zie vooral dat op milieugebied, de Partij voor de Dieren hele goede ideeën heeft. En ook de grote stallen, de megastallen, verschrikkelijk als je kijkt naar de varkens en zo, maar goed, dat gaat weer over dieren, maar heeft ook met milieu te maken.

Wat heeft het burgerinitiatief nu allemaal al bereikt? Niks. Ja, dat is wel treurig, maar helemaal niks. De meeste provincies doen er niks mee, omdat de bevoegdheid in wezen toch ligt bij de minister. Daar is nog over gesproken tussen fracties in de Eerste Kamer en de minister en de staatssecretaris en uiteindelijk blijkt dat toch de staatssecretaris het wel of niet doorgaan van de jacht aan zich houdt en dat het niet bij de provincies komt te liggen, terwijl de wet dat wel suggereert. Maar

goed, ons initiatief in Groningen, dat hebben wij dus ingediend en dat is al afgewezen in die zin dat het niet behandeld wordt. Dus het is niet afgewezen om de inhoud, maar gewoon omdat de provincie vindt dat het niet bevoegd is.

Dus het had genoeg handtekeningen, maar het wordt niet behandeld? Er wordt niets mee gedaan? Nee, het wordt niet behandeld. Nee, en dat gebeurt in meer provincies. En er zijn ook provincies die aarzelen om het überhaupt in te dienen, vanwege dit probleem. Ik heb aan de Partij voor de Dieren voorgesteld: laten we eerst eens alle provincies proberen en dan zien we wel dat er niets uitkomt en laten we het daarna landelijk proberen, die jacht te stoppen.

Denkt u dat er bij de bevolking zelf wel veel steun voor is?

Ja, er is zo'n... het exacte percentage weet ik niet meer, maar ik meen tussen de 60 en 70% van de mensen is tegen deze jacht. Dat is meer dan de jagers beweren. Zij zeggen dat het 30% is. Het is ook een kwestie van hoe je de vragen stelt, maar er is onderzoek geweest door een neutraal bureau, welke dat is dat weet ik niet meer. Maar die kwamen dus op

ergens tussen de 60 en 70% uit, zou zelfs 72% kunnen zijn. [Ik heb het opgezocht en het bureau is Blauw Research dat concludeerde dat inderdaad 72% van de Nederlandse bevolking voor een verbod is op jacht voor het plezier.]

Wat absurd dan dat er niets wordt gedaan.

Ja, vind ik ook. Maar dat heeft veel te maken met de invloed van de jagers en de boeren. Boeren, die hebben een hekel aan dieren die hun producten opeten. En jagers vinden het leuk om te jagen. En dat is een samenwerking. De jagers beschouwen zich ook niet als jagers, maar als [met sarcastische toon:] "natuurbeheerders". En de jacht is noodzakelijk, zeggen zij dan. Maar die invloed is groot, van de boeren en de jagers. Die invloed is groot, ook in de politiek dus.

Als er meer mensen zijn... Vooral bij PINK! is het een hele grote groep die ook heel erg tegen deze jacht is.

Zijn er stappen die wij zelf kunnen nemen? Zijn er dingen die wij kunnen doen? Nou, vooral veel publiciteit eraan geven, aan deze problemen. En meewerken aan bijvoorbeeld, wat ik dan graag doe, landelijke acties tegen de jacht.

Hoe overtuigt u anderen in de politiek om dierenwelzijn serieus te nemen? Ik en veel anderen bij PINK! lopen er vaak tegenaan dat anderen het niet als zo'n belangrijk onderwerp zien. Ja, dat klopt, kijk maar hoe veel mensen nog vlees eten

en kijk maar naar tv-programma's waar barbecues worden aangeprezen. Voor een hele hoop mensen is het helemaal geen issue, die staan er niet bij stil. Dus ik denk dat er nog heel veel moet gebeuren. Ik vind het wel heel goed om te zien dat er steeds meer vleesvervangers komen om mensen makkelijker van vlees af te brengen.

In de politiek hangt het heel erg af van het onderwerp. In het algemeen laat ik wel vallen dat ik vegetariër ben, maar ik ga er niet te hard tegenin. Dat werkt ook niet echt goed. In het geval van megastallen vind ik wel dat je daar heel duidelijk in moet zijn dat dat een hele verkeerde manier van doen is. Zowel voor de dieren, als voor het milieu.

Heel erg bedankt, is er verder nog iets dat u tegen leden van PINK! wilt vertellen?

Doorgaan! En meehelpen! Meehelpen met acties, straatacties, bijeenkomsten, handtekeningen, petitie tekenen, praten met familie en vrienden. Het is een geleidelijk proces, we moeten niet denken dat we het in één keer allemaal gedaan krijgen. Dus niet opgeven in elk geval en niet moedeloos worden en ook niet cynisch of zo, dat hoeft ook niet. Ga door met wat jullie doen!

Ga naar www.stopdehobbyjacht.nl en kijk of jouw provincie nog handtekeningen zoekt en om het initiatief te steunen.

HET MONSTER UIT DE VS

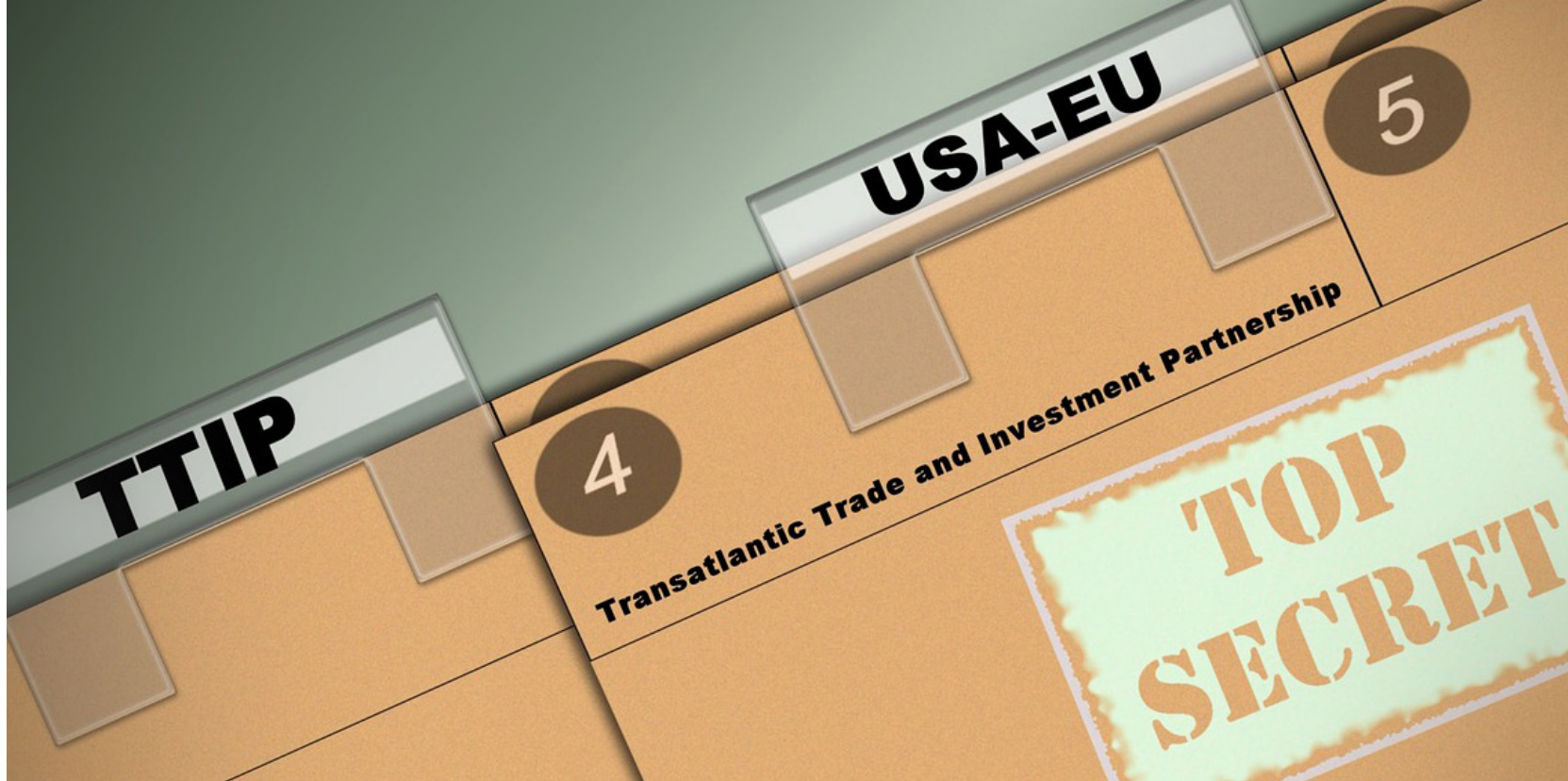
Michiel Mildner

Nee, ik heb het niet over Donald Trump, maar over TTIP. Je hebt er waarschijnlijk wel eens van gehoord, maar wat is het precies? TTIP staat voor Trans-Atlantisch Vrijhandels- en Investeringsverdrag. Misschien beter bekend als 'Transatlantic Trade and Investment Partnership'. Helaas word je niet veel wijzer van die naam en was iets in de trant van ondemocratisch, milieuonvriendelijk en anti-consumenten handelsverdrag beter geweest.

TTIP is een handelsverdrag tussen de EU en de VS. Met TTIP zou de VS producten en voedselwaren kunnen verkopen in de EU zonder dat die producten in de EU nog eens extra gecontroleerd hoeven te worden. Dat zou zeer slecht voor mensen en bedrijven in de Europese Unie zijn omdat in het huidige beleid de producten uit de VS nog wel door de EU gecontroleerd worden. Op die manier kunnen er allerlei voedselwaren de EU binnenkomen

die normaal gesproken nooit toegelaten zouden worden. Een goed voorbeeld hiervan is de veelbesproken 'chloorkip': de kip die na zijn dood in een badje van chloor is gewassen met het doel om het dier te reinigen van bacteriën. Daar bovenop komt dat grote Amerikaanse bedrijven zoals Monsanto (dat afgelopen week gefuseerd is met het Duitse chemieconcern Bayer) hun groentes kunnen verkopen in de EU.

De groentes die zij verkopen staan er om bekend dat ze genetisch gemanipuleerd zijn en dat ze een hoog aantal pesticiden bevatten. Niet alleen is er van alles mis met de groentes uit de VS, ook dierenrechten worden daar als een grote hinder beschouwd. Dieren voor de vlees- en zuivelindustrie hebben nog veel minder rechten dan dat ze in bijvoorbeeld Nederland hebben.

Als alles wat ik hierboven genoemd al niet erg genoeg is, komt daar nog iets bij namelijk: ISDS (Investor-State Dispute Settlement). Dit is een tribunaal dat in het leven is geroepen om landen die de producten uit de VS weigeren te straffen en beboeten. Zo kunnen de bedrijven een groot bedrag eisen van de Europese regeringen en die claims moeten betaald worden van jouw belastinggeld. Het tribunaal bestaat uit 3 advocaten die achter gesloten deuren hun werk doen. Zo kan een bedrijf uit de VS een zaak beginnen tegen de overheid van een land uit de EU dat bijvoorbeeld de chloorkippen niet wil verkopen. Hiermee schoppen de particuliere bedrijven uit de VS de zelfbeschikking en het democratische systeem van een EU land onderuit. We zijn nog niet klaar met de summiere afkortingen om deze kwestie te omschrijven. Naast TTIP en ISDS is er ook nog CETA (Comprehensive Economic and Trade Agreement). Dit is een handelsverdrag tussen Canada en de EU. Met Canada is er op zich niets mis maar het probleem hierbij is dat veel bedrijven uit de VS ook in Canada gevestigd zijn. Ze kunnen dus via CETA de

achterdeur nemen om de EU binnen te dringen met hun genetisch gemanipuleerde groentes en met chloor gewassen kippen. Ondertussen is het CETA verdrag in begin Juli 2016 goedgekeurd door de Europese Commissie. Dit is echter minder erg dan dat het klinkt! De EU heeft namelijk besloten dat elke Europese lidstaat zelf over een goedkeuring moet stemmen. Maar kunnen we nu gerust ademen? Nee integendeel.

Ondanks alle protesten heeft Cecilia Malmström (Europees handelscommissaris) de TTIP onderhandelingen voortgezet. Het zag er een tijdje goed uit. De media berichtte zelfs dat de TTIP tijdelijk volledig was stilgelegd. Helaas gaan de onderhandelingen door en wil Brussel zelfs voor het einde van 2016 een overeenkomst hebben. TTIP is dus nog volop bezig en Brussel lijkt haar eigen wil te hebben. Gelukkig probeert het volk zich te verzetten. Er zijn bijvoorbeeld petitie's op internet gestart met als doel om een referendum over TTIP te starten.

We kunnen niet zomaar toestaan dat bedrijven uit de VS onze democratisch gekozen regels komen veranderen. TTIP zorgt voor dierenleed, milieuvervuiling en is een gevaar voor elke consument. Het is een verdrag dat ons allemaal beïnvloedt. Daarnaast roep ik iedereen op zich te verzetten tegen dit monster uit de VS.

REVANCHE VAN DE ONDERBUIK

Jordy Rutten

De wereld om ons heen lijkt met de dag instabieler te worden. Europa is op die ontwikkeling absoluut geen uitzondering. Ons continent strompelt momenteel van de ene crisis naar de andere. Vaak wordt deze nieuwe onrust toegeschreven aan de opstand van een groot deel van het electoraat. Zij verstoort steeds vaker, luidruchtiger en zelfverzekerder de projecten die zij beschouwt als de favoriete hobby's van een wereldvreemde elite. Bij de oorzaken van deze electorale opstand wordt slechts zelden stilgestaan. Dat is onverstandig, want zij kan slechts getemd worden door een lang proces van introspectie door de machtigen en rijken op dit continent.

Europa kende al vaker sporadische uitbarstingen van populisme en een duidelijke anti-establishment stemming. Na de Tweede Wereldoorlog bleven deze echter vaak beperkt tot enkele Europese naties en leken zij ook altijd eindig. De huidige Europawijde opstand van het electoraat is van een veel serieuzere aard. Haar oorzaken moeten worden gezocht in de langdurige veronachtzaming van haar belangen en opvattingen door de heersende klasse.

Naïef optimisme

Na de val van de Berlijnse Muur en de ineenstorting van de Sovjet-Unie waaide er een wind van naïef optimisme over de wereld. Het einde van de geschiedenis werd alweer afgekondigd. Geopolitieke spanningen en militaire conflicten zouden definitief tot het verleden gaan behoren, terwijl de mondiale economische ontwikkelingen de mensheid slechts voorspoed en vrede zouden opleveren. Het was die sfeer waarin aangevangen werd met allerlei projecten die door de toenmalige leiders werden ingeschat als noodzakelijk, onvermijdelijk of zelfs zegenrijk.

In een sneltreinvaart werd het ene na het andere economische of sociale experiment aan de bevolking opgedrongen. In de geest van een doorgeslagen vertrouwen in de markt werden vitale overheidsinstellingen aan de lopende band geprivatiseerd. Maar daarmee hield de hyperliberalisering van de Europese economie niet op. In steeds meer landen werd ook een begin gemaakt met het vakkundig uitkleden van de sociale zekerheid en het ontmantelen van werknemersrechten. Er werd gestaag voortgeploegd naar een vrijwel algehele destructie van de verzorgingsstaat.

Terwijl de giftige cocktail van neoliberal marktdenken en naïef optimisme zorgde voor beleid dat de bestaanszekerheid wegsloeg onder grote groepen Europeanen, werd het hen niet toegestaan hiertegen in opstand te komen. Degenen die hun zorgen uitten over de mogelijke gevolgen van het afbreken van de verzorgingsstaat werden afgeschilderd als hopeloos ouderwets en nostalgisch. Europa moest immers mee in de vaart der volkeren. De druk van de globalisering werd gepresenteerd als iets dat zo immens en onvermijdelijk was, dat Europa wel mee móest doen in de neoliberale afbraakzucht om überhaupt nog enige vorm van concurrentiekracht te behouden. De bevolking, die absoluut niet zat te wachten op de totale veramerikanisering van hun economie, werd niets gevraagd. Meer markt was onvermijdelijk.

Tegelijkertijd werden tal van andere projecten doorgedrukt waar de Europese bevolking nooit expliciet om gevraagd had. In conferentiezalen en aan vergadertafels kreeg de eenrichtingsstraat van de Europese integratie gestalte. Opeenvolgend werd het continent geconfronteerd met de ongecontroleerde beweging van goederen, personen en diensten en de invoering van een eenheidsmunt voor totaal verschillende economieën. Nog voor Europa kon bijkomen van deze ingrijpende veranderingen, werd ze overspoeld door een lading aan Brusselse regels, voorschriften en directoraten en uiteindelijk zelfs een Europees grondwettelijk verdrag.

Ook hier werden terechte bezwaren rücksichtslos van tafel geveegd. De weinige academici die begin deze eeuw openlijk hun vraagtekens durfden te zetten bij de invoering van de Euro, werden behandeld als zwakzinnigen. Bij het opgeven van de nationale munt, toch een van de meest ingrijpende beslissingen die een land kan nemen, werd de bevolking nauwelijks tot niet geconsulteerd. Daar waar het electoraat wél mocht meebeslissen, zoals in Denemarken en Zweden,

stemde zij het idee van de euro weg. Vandaar dat andere aspirerende Eurolanden zich angstvallig verhiielden van enige burgerinspraak op dit thema. De antidemocratische reflex, die al stevig getraind was met het doordrukken van privatisering en marktliberalisatie, kwam nu pas echt goed van pas. Ook toen Frankrijk en Nederland in 2005 referenda uitschreven over de Europese Grondwet, werd deze in beide landen met grote meerderheden weggestemd. Vervolgens werden de hoofdstukken van de nieuwe grondwet opnieuw gerangschikt,

keeg het een andere naam en werd deze alsnog ingevoerd. Uiteraard deden de nationale en Europese politici dit zonder opnieuw om toestemming te vragen bij hun bevolking. De kiezer had immers het verkeerde antwoord gegeven, dat mocht niet weer gebeuren. Het ongevraagd doordrukken van het Europese integratieproject en de hyperliberalisatie van de Europese economieën zetten veel kwaad bloed. Een derde grote aanjager van de huidige volkswoede lijkt herleidbaar naar het thema immigratie. De eerste grote naoorlogse migratiegolven naar een

land als Nederland bestonden voornamelijk uit grote groepen arbeidsmigranten. Werkgevers en rechtse partijen moedigden immigratie aan om hiermee de concurrentie op de arbeidsmarkt te doen toenemen. De macht van de vakbonden nam af, de lonen bleven sterk achter bij de productiviteit en de onderhandelingspositie van de werkgevers ten opzichte van de werknemers verstevigde nog verder. Veel van de landen die arbeidsmigranten ontvingen, stelden zich echter niet in op een langdurig verblijf van deze groepen. Met het oog op snelle remigratie werd segregatie aangemoedigd. Op termijn leidde dit tot steeds grotere problemen in de volkswijken waar deze migranten vaak samenklonterden.

Degenen die wezen op de talrijke schaduwzijden van een ontbrekend integratiebeleid werden afgeschilderd als xenofoben. De radicalere kanten van de politieke islam, de hoge criminaliteits- en werkloosheidscijfers onder de verschillende bevolkingsgroepen en de mate van etnische en religieuze segregatie waren volledig taboe. Kritiek op falend beleid van Europese regeringen werd van de hand gedaan als ressentimenten tegen de nieuwkomers. De sociologieprofessor uit Bussum en de politica uit Bloemendaal, zich totaal onbewust van de schaduwzijden van grootschalige immigratie en een integratiebeleid dat segregatie aanmoedigde, vertelden de werkloze havenarbeider in Rotterdam-Zuid dat zijn zorgen slechts voort konden komen uit zijn

racistische onderbuik. Zodra hem de zegeningen van de multiculturele samenleving eens in alle rust konden worden uitgelegd, zou hij wel tot inkeer komen en zijn bekrompen visie loslaten.

Het beter uitleggen

Het was dan ook deze houding die tot de huidige woede heeft geleid. Het doorgeslagen vrijemarktdenken, de voortdurende Europese eenwording en het kritiekloos doordrukken van een contraproductief integratiebeleid lieten zien dat ook de machtigen van dit continent grote fouten konden maken. De diepgewortelde woede die zich nu manifesteert vindt haar oorsprong echter niet in deze projecten an sich, maar veel meer in de manier waarop deze niet bekritiseerd mochten worden. Het paternalistische toontje en de neerbuigende houding naar eenieder die deze schijnbaar onvermijdelijke projecten bekritiseerde, heeft geleid tot de grootschalige electorale opstand die we nu beleven.

In het rechtvaardigen van hun projecten, hebben Europese politici vaak het argument aangevoerd dat ze het de burger beter uit moesten leggen. Als de domme kiezer nu eindelijk eens een keer zou luisteren, zou deze vanzelf tot inkeer komen. Die houding getuigt van een stuitende arrogantie. Er werd vanuit gegaan dat er geen rationele keuze tegen de favoriete projecten van veel beleidsmakers gemaakt kon worden. Centrumrechts,

Iedere keer dat wij het woord onderbuik namelijk nog

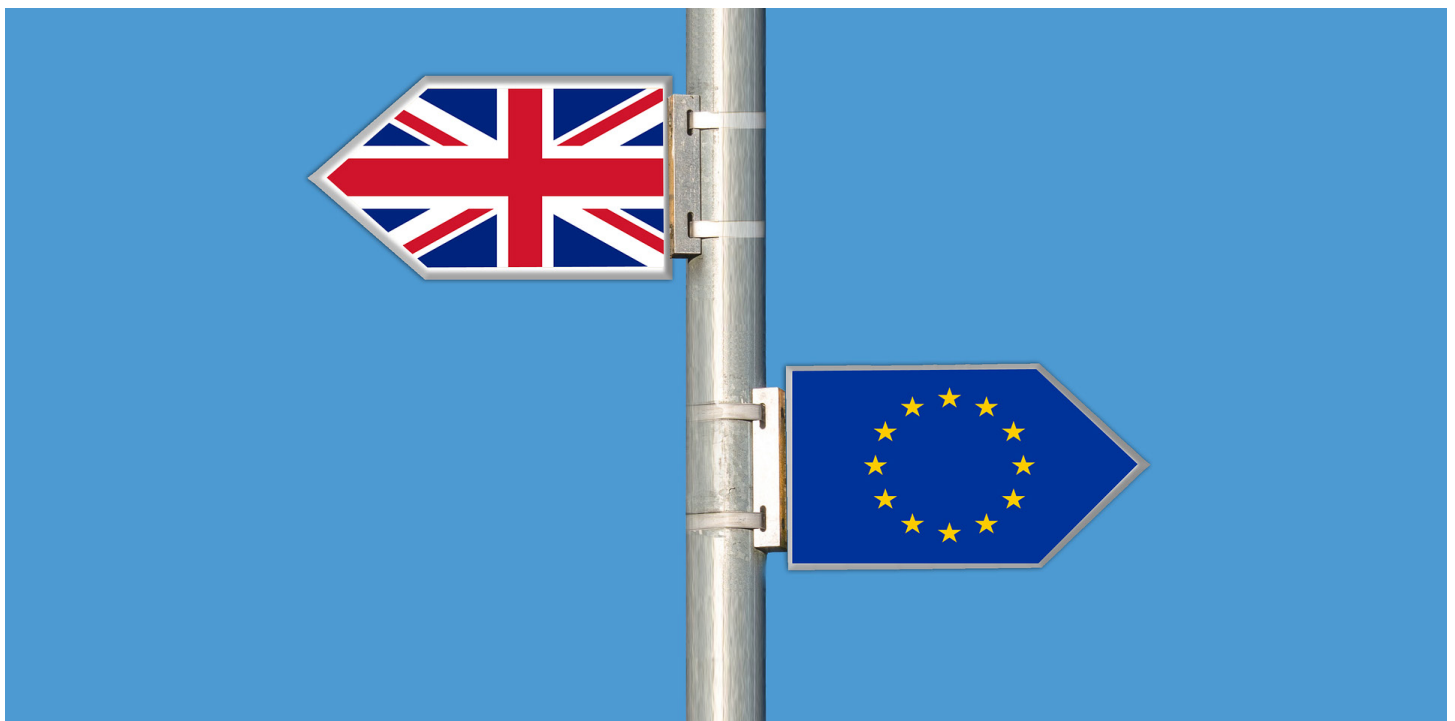
centrumlinks en alles daartussenin deden bezwaren af als onderbuikgevoelens, simpelweg omdat zij zich niet voor konden stellen dat een goed geïnformeerde burger het niet eens kon zijn met hun zegenrijke politieke activiteiten. De groeiende groep kiezers die durfde te stellen dat de keizer misschien geen kleren aan had, werd niet serieus genomen. Ondertussen was zijn kleermaker nog steeds in dienst.

Terwijl de Bloemendaalse parlementariër en de Bussumse professor de werkloze Rotterdamse havenarbeider kleineerden, ondervond de laatste de globalisering steeds meer als een last. De huur werd onbetaalbaar, een biertje in de lokale kroeg werd ieder jaar duurder, hij werd gekort op zijn uitkering, hij zag het straatbeeld in zijn wijk in een schrikbarend tempo veranderen en kon op de arbeidsmarkt allang niet meer concurreren met goedkopere werknemers uit Oost-Europa.

De globaliseringsverliezers slaan nu terug met het enige middel dat hen nog rest: Hun stemrecht. Uit frustratie, onmacht en woede stromen zij naar partijen als de PVV, FPÖ en het Front National. In referenda stemmen ze simpelweg tegen. Tegen wat? Alles.

Iedere mogelijkheid om de neerbuigende houding van de Europese elites de middelvinger te tonen wordt inmiddels aangegrepen.

In de aanloop naar het referendum van 23 juni 2016, waarin de inwoners van het Verenigd Koninkrijk mochten beslissen of zij lid wilden blijven van de Europese Unie, leek een groot deel van het Britse establishment zich te scharen achter een verblijf in de EU. De ene na de andere grootindustriële, parlementariër, hoge veiligheidschef, journalist en econoom waarschuwde het Britse kiesvolk voor de negatieve gevolgen van een eventueel uittreden. Terwijl het ene na het andere rapport verscheen waarin de apocalyptische gevolgen van een Brexit uitgetekend werden, steunden bijna alle grote wereldleiders David Cameron in zijn campagne voor een Brits verblijf in de EU. Het was juist die ogenschijnlijke eensgezindheid van de machtigen en rijken die ertoe heeft geleid dat zoveel Britse kiezers kozen voor een uittreden. De behoefte om een wereldvreemde en arrogante heersende klasse de middelvinger te tonen, leverde een forse bijdrage aan de motivatie van velen binnen de groep van 52% die hun kruisje zetten voor 'Leave'.

eens gebruiken, wordt dit probleem weer een stukje groter.

Het Brexit-kamp werd aangevoerd door politici als Daniel Hannan, Nigel Farage en Boris Johnson. Zij zijn pure producten van het Britse klassensysteem, maniakale liefhebbers van de vrije markt en de minst waarschijnlijke vertegenwoordigers van de Britse onderklasse. Maar door de eensgezindheid van de Britse intellectuelen, ondernemers en politici wisten zij zich te profileren als outsiders die het aandurften het establishment te bestrijden. Het jarenlange verwaarlozen van de zorgen van veel Britse kiezers over thema's als de vrije markt, Europese eenwording en immigratie heeft een reusachtig reservoir van woede en wantrouwen gecreëerd. Het is precies dat reservoir dat dit voorjaar werd aangesproken door Hannan, Farage en Johnson. Eenieder die zich opwerpt als de kanalisator van de volkswoede, kan rekenen op grote publieke steun.

Politieke opportunisten en avonturiers van allerlei pluimage maken inmiddels dankbaar gebruik van de starre arrogantie van de politieke elites. Nog steeds lijken veel Europese bewindspersonen en volksvertegenwoordigers in de veronderstelling dat zij hun verhaal slechts beter uit moeten leggen aan het onwetende gepeupel. Wanneer snappen ze nu eens dat er ook een kans is dat hun electoraten het verhaal allang begrijpen, maar het er simpelweg niet mee eens zijn? Bewegingen zo verschillend als de Deense Volkspartij of Podemos en individuen zo uiteenlopend als Geert Wilders of Beppe Grillo krijgen zo steeds meer steun uit electoraten die zich niet serieus genomen voelen.

Introspectie

De opkomst van politici die de volkswoede kanaliseren en de toename van rancunereferenda zijn slechts symptomen van het tegenoffensief van een steeds gefrustreerder electoraat. Loze beloftes van de machtigen van dit continent over hoe zij terug zullen keren naar de basis, Europa dichterbij de mensen brengen of over hoe zij nu echt eens naar de kiezer gaan luisteren, maken die frustratie slechts hardnekkiger. Het wordt wellicht tijd dat degenen die jarenlang aan het roer gestaan hebben, zich hardop afvragen of zij geen fouten gemaakt hebben en of zij niet hadden moeten luisteren naar degenen die stelden dat de keizer inderdaad geen kleren aan had. Pas dan wordt de voedingsbodem weggeslagen onder alle bewegingen die de volkswoede kanaliseren tot uiterst onsmakelijke fenomenen.

Lessen uit de Brexit?

Brexit is het resultaat van een jarenlange veronachtzaming van de zorgen van veel kiezers. Een groot deel van het electoraat is op zoek naar alternatieven, naar politici die zich niet schuldig hebben gemaakt aan het neerbuigend rechtvaardigen van grove blunders. Voor de Partij voor de Dieren ligt de schone taak deze handschoen op te pakken. Niet alleen heeft de PvdD geen schuld aan het falen van de grootschalige eliteprojecten, maar zij heeft ook de kiezer niet gekleineerd.

Er is een reusachtig gapend gat in het daadwerkelijke politieke midden. Dat is het midden tussen schreeuwende extremisten met schijnoplossingen enerzijds en een starre, arrogante politieke elite anderzijds. Voor de Partij voor de Dieren is dit de plek om te groeien. Niet alleen omdat het verstandig is uit electoraal oogpunt, maar vooral omdat daar het enige echte politieke thuis is van iedere rechtgeaarde democraat.

POLITIEKE BETROKKENHEID IS NOODZAKELIJK OM DE VEE-INDUSTRIE TE BEËINDIGEN

Kelly Mannoensingh

Je hebt het je waarschijnlijk wel een keer afgevraagd: heb je de politiek nodig om een einde te maken aan de vee-industrie?

Misschien vroeg je je dit af omdat de politiek je niet trekt en het daarom niet ziet als dé oplossing. Of misschien denk je dat het beëindigen van de vee-industrie in de handen van de burger ligt en je daarom de politiek niet nodig hebt. Wat de reden ook mag zijn, het is een belangrijke vraag die iedereen zou moeten stellen. Uiteraard is het belangrijk dat verandering óók vanuit de burger komt, maar we moeten niet vergeten dat het de huidige wetgeving is die de vee-industrie en daarmee het dierenleed in stand houdt. Daarnaast is Nederland het meest veedichte land ter wereld. Je kan dus zeggen dat de huidige

Nederlandse wetgeving ook flink bijdraagt aan de opwarming van de aarde.

We zijn allemaal Cecil

Vorig jaar werd de beroemde leeuw Cecil doodgeschoten. Facebook explodeerde met berichten hierover; dat is je destijds hoogstwaarschijnlijk niet ontgaan. Hypocriete berichten moet ik zeggen, het doden van een leeuw is net zo erg als het eten van vlees waarbij het vanzelfsprekend is dat het doden van een dier hieraan voorafgaat. Dat leeuwen, kippen, varkens, vissen en mensen allemaal dieren zijn is Biologie 101 en er zou daarom geen onderscheid gemaakt moeten worden in welk dier het recht heeft om te leven. Helaas is dit toch het geval. Je ziet dat terug in de berichten destijds over Cecil, in de meningen van je

naasten die vlees eten, maar ook in het nieuws, want het slachtproces en de misstanden in de vee-industrie krijgen geen aandacht. Dit praat het niet goed, maar het is niet zo gek dat men niet inzielt dat landbouwdieren dezelfde rechten moeten verdienen als huisdieren, en dat vlees eten daarom niet ethisch verantwoord is. De wetgever heeft namelijk een uitzondering in de wet gemaakt waardoor het algemeen geaccepteerd is voor ons mensen om vlees te eten van lammetjes, kalfjes, varkens, kippen, vissen enzovoort, maar niet van honden en katten. Enerzijds zegt de wetgever dat dieren wezens met gevoel zijn (wettelijk vastgelegd), maar anderzijds besluit de wetgever dat niet alle dieren het recht hebben om te leven. Een hypocriet besluit van de wetgever om deze uitzondering te maken, want het is juist

‘HET IS DE HUIDIGE WETGEVING DIE DE VEE-INDUSTRIE EN DAARMEE HET DIERENLEED IN STAND HOUDT’

bewustzijn en gevoel waarop we het recht van leven baseren. Ieder wezen moet daarom het recht hebben om te leven: we zijn allemaal Cecil.

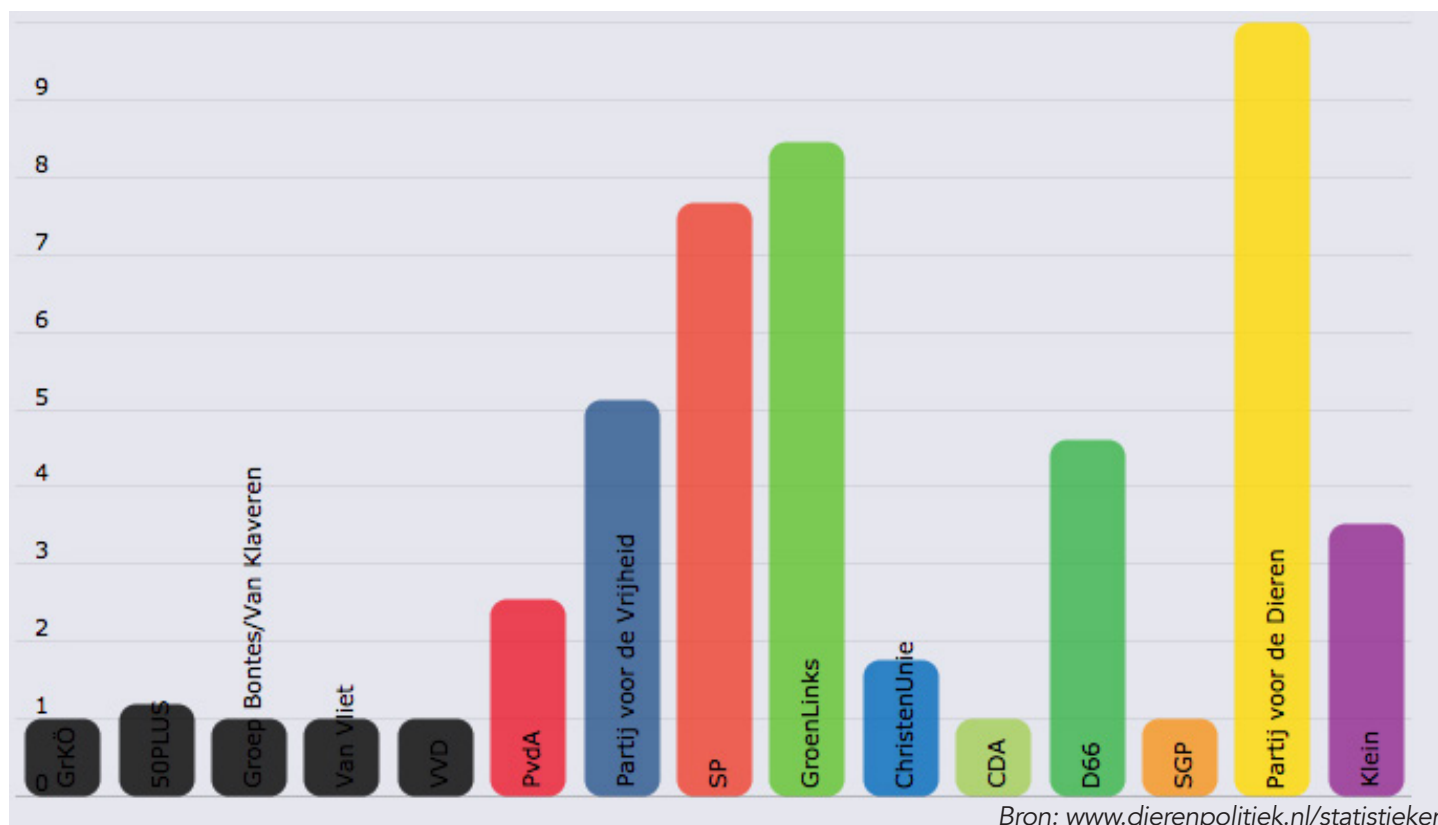
Trias, maar niet zo politiek

Het is belangrijk om te weten hoe onze staat is ingericht zodat je weet waar je staat in de samenleving; wat je kan doen om een verandering teweeg te brengen en op welke manier je dit kan doen.

Toen de Nederlandse Grondwet in 1848 werd herschreven door Johan Thorbecke liet hij zich leiden door de 'Trias Politica', een principe afkomstig van de Franse filosoof Montesquieu. Volgens Montesquieu leert de ervaring dat als alle macht bij

één persoon of een kleine groep ligt zij geneigd is om die macht te misbruiken. Daarom bedacht hij de 'Trias Politica', wat Latijn is voor 'scheiding der machten', om machtsmisbruik te voorkomen. Met een wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht krijgt niet één macht de overhand en is de vrijheid van de burgers gewaarborgd, wat zeer belangrijk is voor de democratie.

De wetgevende macht maakt de wetten. Deze macht is opgedragen aan de regering (de Koning en de ministers) en de Staten-Generaal/het parlement (Eerste en Tweede Kamer) tezamen. De uitvoerende macht is bijvoorbeeld de politie, maar ook weer de regering. Deze macht voert de wetten uit. De rechterlijke macht is opgedragen aan de rechters en officieren van justitie

Diervriendelijkheid partijen in de Tweede Kamer (09-2012 tot 09-2016). VVD (1) PvdA (2,54), PvdD (10)

(Openbaar Ministerie). Samen hebben zij toezicht op het handhaven van de wet. Vaak hoor je dat mensen boos zijn op een rechter als hij een lage straf oplegt, maar de rechter spreekt recht op basis van de wet (wat is opgesteld door de regering en de Staten-Generaal) en dient zich te houden aan de wet. De wetgevende macht heeft dus de meeste invloed op de samenleving, want zij bepaalt de regels waar iedereen zich aan moet houden.

Zoals je al leest bestaat de regering zowel uit de wetgevende als uitvoerende macht en er is niet sprake van de meest zuivere vorm van de machtscheiding. Volgens Montesquieu zou de wetgevende macht ook niet bij de regering moeten liggen, maar de meeste wetsvoorstellen komen echter wel van de regering af. Het parlement moet vervolgens instemmen met het wetsvoorstel, anders kan het geen wet worden. Daarnaast controleert het parlement de regering (stelt bijvoorbeeld Kamervragen) en de Tweede Kamer heeft de bevoegdheid om wetsvoorstellen aan te passen (recht van amendement).

We hebben een zogenaamde triade, maar aangezien er een grote kloof is tussen de burgers en de politiek ontbreekt het belangrijkste voor een goede samenleving: politieke betrokkenheid vanuit de burger.

Dieronvriendelijke Tweede Kamer is dieronvriendelijke regering

In Nederland is er altijd sprake van coalitieregeringen. Het is daarom een land van compromissen. We spreken van een coalitie als twee of meer partijen in de Tweede Kamer het kabinet steunen. Op dit moment zijn dat de VVD (veertig zetels) en de PvdA (zesendertig zetels) die samen een meerderheid in de Tweede Kamer hebben en Kabinet Rutte II vormen. De regering vormt dus een afspiegeling van een meerderheid in de Tweede Kamer. Tijdens een Kabinetsformatie wordt o.a. besloten wie van de coalitie een ministerie gaat leiden. Er zijn dertien ministeries: zeven daarvan zijn momenteel onder leiding van de VVD en zes daarvan onder leiding van de PvdA. Het feit dat bijvoorbeeld dierenwelzijn, de veehouderij, klimaatverandering, natuur en biodiversiteit onder het Ministerie van Economische Zaken vallen, zegt al genoeg over hoe dieronvriendelijk het huidige kabinet is en hoe het kabinet over deze onderwerpen denkt.

De Partij voor de Dieren zet zich vanaf het begin al hard in om politiek Den Haag wakker te schudden, want het moet en kan echt anders. Door middel van het indienen van een motie kunnen Kamerleden een oordeel geven over het gevoerde beleid van de regering en kunnen zij vragen om iets te dulden of niet te doen. Als de PvdD bijvoorbeeld een motie indient waarin ze de regering verzoekt om een einde te maken aan de vee-industrie, dan moet er tijdens de inhoudelijke stemming een Kamermeerderheid zijn. De Tweede Kamer heeft honderdvijftig zetels, dit betekent dat zesenzeventig Kamerleden voor moeten stemmen, wil de motie aangenomen zijn.

De Partij voor de Dieren is op dit moment een kleine partij, maar ondanks dat heeft ze dierenrechten, natuur en milieu wel op de politieke agenda gezet en veel bereikt voor de gehele planeet en al haar bewoners. Als de partij in haar Kamerleden groeit zal haar politieke kracht toenemen, maar dan moeten de burgers wel op de PvdD stemmen. Maar hoe betrek je de burgers bij de politiek en laat je ze zien dat dit noodzakelijk is? Daar komt PINK! bij kijken.

PINK! als kloofdichter

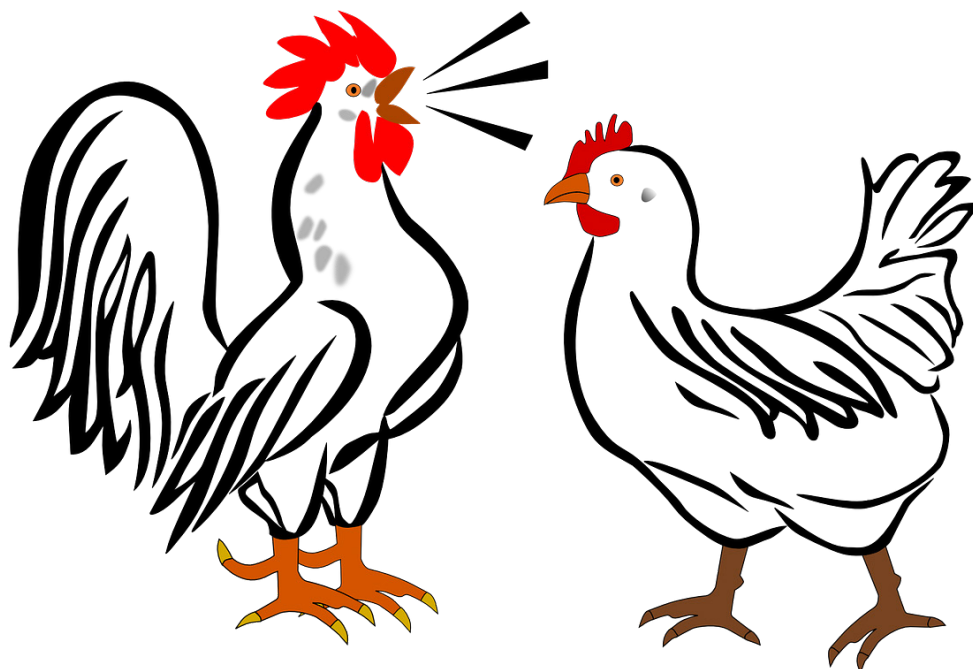
Het probleem zit hem vooral in de politieke

onbetrokkenheid. Burgers zien nog niet in hoe belangrijk het is om je in de politiek te verdiepen en hoeveel invloed ze hebben om het politieke spectrum te vervormen, dat begint bij hun stem, maar hier kan jij samen met andere PINK!ers een waardevolle rol in hebben. PINK! kan namelijk de burgers bij de politiek betrekken en ze informeren, waarbij we niet alleen de problemen aankaarten rondom de vee-industrie, maar ook oplossingen geven hoe het (makkelijk) anders kan. We moeten namelijk niet vergeten dat er rondom dierenwelzijn veel onwetendheid speelt en men hier nog niet (goed) over heeft nagedacht: laten we ze daarom een flinke stap voor zijn en het denken al voor ze doen. De oplossingen zijn er, we moeten het alleen nog verspreiden.

Begin bij je kenniskring

Betrek je vrienden, studie- en huisgenoten, maar ook (goede) kennissen bij PINK!-activiteiten, of het nou een actie of een lezing is: neem ze mee. Zij zijn immers degenen waarvan je al de aandacht hebt en eerder openstaan voor wat jij te zeggen hebt. Uiteindelijk zullen ook zij wakker worden en hun omgeving wakker willen maken. Het is een domino-effect, maar we zullen wel ergens moeten beginnen en daar kan jij onderdeel van zijn: laten we ons verzamelen bij PINK!.

Het is een domino-effect, maar we zullen dus wel ergens moeten beginnen en daar kan jij onderdeel van zijn:
<http://www.pinkpolitiek.nl/word-pinker/word-actief-lid/>.

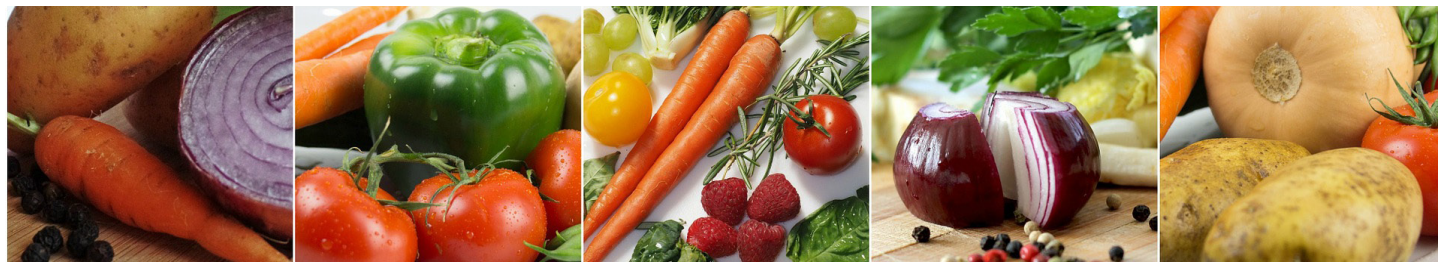

VRIJHEID VOOR IEDEREEN

Tamara Kloosterman

Dikwijls lopen vegetariërs en veganisten tegen sociale uitdagingen aan. Denk je goed bezig te zijn met je broccoliburger, krijg je onbegrip, onwetendheid en soms zelfs woede van de vleesetende medemens aan de eettafel terug. Maar ook onder de groep plantenetters heerst soms onbegrip en wrok: waarom eten mensen in hemelsnaam dieren op, terwijl de winkels vol liggen met ander voedsel? Een andere groep wortelknagers voelt hierover echter geen negatieve emoties. We leven immers in een vrij land en iedereen heeft het recht op persoonlijke vrijheid, om een eigen kledingstijl te hebben en dus ook om zelf zijn maaltijd samen te stellen. Ieder het zijne.

Aan de fundamentele waarde van persoonlijke vrijheid zullen maar weinig lezers van dit blad tornen, al bestaat over de mate van doorvoering soms wel enige discussie, bijvoorbeeld wanneer persoonlijke vrijheid en vrijheid van meningsuiting ten koste gaan van andere (maatschappelijke) belangen. In dat spanningsveld speelt de discussie over het eten van dieren en dierlijke producten en individuele vrijheid zich precies af. Zo schrijft de PvdD op haar site: 'De Partij voor de Dieren hecht zeer aan de individuele vrijheid van burgers. Deze individuele vrijheid mag echter geen inbreuk maken op de vrijheid en het welzijn van anderen. De Partij voor de Dieren vindt dat de vrijheid van meningsuiting altijd moet worden verdedigd en vindt het terecht dat vervolging vanwege godslastering geschrapt wordt

uit het wetboek.' Elders op de site staat dat de PvdD vindt dat de keuze voor het eten van vlees of vis behoort tot 'de persoonlijke vrijheid en persoonlijke verantwoordelijkheid van een ieder'. Mensen mogen dus menen dat het eten van vlees goed is, zij mogen vlees eten, maar tegelijkertijd mogen zij geen inbreuk maken op de vrijheid en het welzijn van anderen, waaronder – mogen we aannemen – dieren.

De achtergrond van deze paradox en de eerder geschetste situatie kan wellicht beter begrepen worden vanuit twee filosofische en politiek-maatschappelijke stromingen die de afgelopen eeuwen veel invloed hebben gehad op ons denken: het moralisme en het liberalisme. Eeuwenlang hebben filosofen zich beziggehouden met zingeving en het ideaal om een 'goed mens' te worden. De term moralisme heeft

tegenwoordig dikwijls een negatieve connotatie. Het wordt geassocieerd met het belerende wijsvingertje en met de illusie van een absolute morele waarheid, die maar moeilijk verenigd kan worden met het idee dat alles subjectief is.

Het moralisme kwam de afgelopen eeuw steeds meer in de schaduw van het liberalisme, dat in de achttiende eeuw opkwam, te staan. Uitgangspunt was zoveel mogelijk vrijheid voor het individu, zolang de vrijheid van anderen niet beperkt wordt. Iedereen moest zelf gaan nadenken over wat goed en slecht voor hem was en zelfontplooiing werd belangrijker. Dit denken zien we veel terug in onze huidige samenleving. Individuele vrijheid en meningsuiting – of in elk geval het gevoel daarvan – staan hoog in het vaandel en velen zijn op zoek naar manieren om zichzelf zo goed mogelijk

te ontwikkelen. De vraag is hier eerder 'Hoe word ik de beste versie van mezelf?' dan 'Wat kenmerkt een (moreel) goed mens en hoe kan ik zo'n persoon worden?'.

Voor een aantal lieden zullen deze vragen samenvallen, maar niet voor iedereen. Het is immers mogelijk dat je vlees wilt eten omdat je aanneemt daardoor een betere sporter te worden en dus een betere versie van jezelf. Mensen die bewust geen dierlijke producten eten, omdat zij daarmee in hun ogen een goed (of in elk geval minder slecht) mens zijn, vinden het wellicht lastig om zich te verplaatsen in mensen die nauwelijks aandacht besteden aan die vraag (en vice versa). Hoe kun je de discussie bevrijden uit zo'n patstelling? Hoe bepaal je je positie? Beredeneer en beargumenteer je vanuit de persoonlijke vrijheid en vrijheid van meningsuiting, of vanuit de gedachte dat ook de vrijheid van dieren niet beperkt dient te worden? In beide gevallen gaat het om vrijheid, maar in de tweede situatie is er een bredere (en minder antropocentristische) kijk op het begrip.

We zouden het antwoord wel eens kunnen vinden in de Griekse oudheid bij de filosoof Socrates. Toegegeven, een kant-en-klaar antwoord op de vlees-paradox zal je in de teksten 'van' Socrates niet vinden. Wel geeft hij een methode om individuen in een zoals hierboven geschetste situatie tot inzicht te laten komen: de zogenaamde Socratische methode. In een Socratisch gesprek gaat de wijsgerige eerst mee in het betoog van de tegenpartij, om diegene vervolgens door middel van tegenargumenten tot inzicht te laten komen. De gesprekspartner accepteert vervolgens dat hij niks weet en dat vormt een mooie uitgangspositie voor verder onderzoek. Door kritische vragen te stellen haalt hij de juiste informatie vervolgens naar boven en vergaart de tegenspeler van Socrates door middel van zelfonderzoek steeds meer inzicht. Desalniettemin eindigt het gesprek dikwijls in aporia, een impasse.

Door de gesprekspartner telkens op de proef te stellen en zijn eigen ziel te laten onderzoeken, treedt Socrates als het ware op als een vroedvrouw: hij begeleidt het baren van kennis. Soms verloopt een bevalling soepel, een andere keer is die moeizaam en zeer pijnlijk. Socrates was er echter van overtuigd dat het

voor iedereen mogelijk is om door middel van inzicht en kennis de deugd te vinden. Heb je eenmaal ware kennis van het goede gevonden, dan is het volgens hem onmogelijk om nog het kwade te doen. Aan dit gedachtegoed wordt ook wel de naam 'ethisch intellectualisme' gegeven.

Ik zou willen pleiten voor een 'nieuw ethisch intellectualisme'. Het is twijfelachtig of het beschikken over de juiste kennis automatisch leidt tot juist handelen, maar het is wel een belangrijke voorwaarde voor het zijn van een goed mens. Enige mate van subjectiviteit over wat het inhoudt om een goed mens te zijn kan niet worden weggenomen, maar door je in onderwerpen te verdiepen, informatie uit onderzoeken te verzamelen en je informatie en conclusies telkens te toetsen, kun je samen steeds dichterbij de kern komen. Het Socratische gesprek is een ontdekkingstocht naar dat wat er wel en niet klopt aan je eigen of andermans aannames, zodat de mening vervolgens steeds weer kan worden herzien of aangescherpt. Het geeft meer richting dan het liberalisme en is, mits met een open houding uitgevoerd, niet zo betuttelend als het moralisme.

Is de eerdergenoemde paradox – de vrijheid van mensen om de dieren de vrijheid te ontnemen – hiermee opgelost? Nee. Dit laat ik aan de lezers van dit stuk over. Denk na over de paradox, zoek je argumenten en vind vervolgens iemand die alles wat je zegt in twijfel trekt. Onderzoek waar de knelpunten zitten, herformuleer of neem zelfs een nieuw standpunt in. Voel de pijn van de bevalling, ervaar de pracht van de bevrijding.

OVER SAONAH

Naam	: Saonah Viane
Leeftijd	: 24 jaar
Woonplaats	: Leeuwarden
Studie	: Muziek en Vormgeving aan de Academie voor Popcultuur
Eetstijl	: veganistisch
Favoriete eten	: patat en Mexicaans

IN DE KEUKEN BIJ PINK!er SAONAH

Tamara Kloosterman

Sta je graag in de keuken?

Ja, echt heel graag. Ik heb 's avonds al zin om mijn ontbijt te maken en daar maak ik ook wel veel tijd voor. Mijn moeder houdt ook heel erg van koken, dus ik denk dat ik het van haar heb.

Ben jij een precieze kok, of kook je op gevoel?

Op gevoel, altijd alles op gevoel. Ik verpest het soms ook wel daardoor, maar dat maakt mij niet heel veel uit.

Sinds wanneer eet jij veganistisch en waarom heb je hiervoor gekozen?

Sinds anderhalf jaar. In eerste instantie om gezondheidsredenen, want ik was best veel met mijn gezondheid bezig. Ik kwam er toen achter dat vegan een gezondere lifestyle is. Daarna ging ik me ook verdiepen in het ethische aspect. Vervolgens ben ik van de ene op de andere dag veganist geworden.

Hoe reageerde je omgeving toen op die verandering? En hoe is dat nu?

Mijn vriend vond het niet zo leuk. Hij vroeg meteen of hij nog wel vlees mocht eten. Mijn vader snapt het nog steeds niet helemaal. Hij denkt dat het een soort religie is en hij vroeg ook eens serieus of paprika wel veganistisch is. Men dacht eerst ook: 'Oh, daar heb je haar weer'. Ze namen me niet serieus en dachten dat het iets tijdelijks zou zijn. Gelukkig houden de meesten nu wel goed rekening met me en vinden ze het ook vaak knap dat ik dit doe!

Hoe reageer jij erop wanneer anderen aan tafel wel vlees eten?

Over het algemeen heb ik er niet veel problemen mee. Ik vind dat iedereen moet doen wat hij zelf wil.

Wat vinden vleeseters van jouw kookkunsten?

Hard gelach. Saonah's vriend aan het woord: 'Over het algemeen heel goed, maar ik ben het nog steeds niet eens over die curry.' Saonah legt uit: 'Ik had een curry gemaakt met kerst en die vond hij superlekker. Laatst had ik die curry nog een keer gemaakt, maar toen met broccoli erdoor. Dat vond hij ontzettend smerig.' Saonah's vriend vult aan: 'Maar over het algemeen kook je wel heel lekker.' Saonah: 'Mijn moeder vindt het wel altijd lekker wat ik maak.'

Wat lust je absoluut niet?

Rijst. Dat is best gek, want ik ben half-Indonesisch en mijn ouders kookten vroeger altijd heel erg lekker Indonesisch. Toch heb ik liever stampot boerenkool.

Welk ingrediënt moet iedereen eens proberen, vind je, en waarom?

Mijn eerste gevoel zegt edelgistsvlokken. Dat vind ik zo lekker. Ik heb het door het veganisme leren kennen. Daarvoor wist ik niet eens dat het bestond. Nu gebruik ik het echt te pas en te onpas. Daarnaast moet iedereen natuurlijk avocado's proberen!

Op welk kooksel of baksel dat je ooit gemaakt hebt ben je het trotst?

Ik weet dat eigenlijk niet. Ik vind het altijd wel lastig om van iets te zeggen dat het superlekker is, omdat ik dat niet voor iemand anders kan bepalen.

Wat is je grootste kookblunder?

Ik denk inderdaad het verhaal van de broccoli. Het heeft wel eens lekkerder gemaakt.

Wat is het leukste/grappigste/raarste dat ooit in deze keuken gebeurd is?

Ik had voor mijn vriend een verrassingsfeestje georganiseerd voor zijn verjaardag. Een vriend had confetti meegenomen en dat in de keuken rondgegooid. We hebben overal van die hoekjes en een maand later vonden we nog steeds op plekken confetti terug.

RECEPT:

Ingrediënten

1 eetlepel olijfolie
2 tentjes knoflook, geperst
1 jalapeño-peper, fijngesneden
1 cup quinoa
1 cup groentebouillon
1 blikje zwarte bonen, afgespoeld
1 blikje tomatenblokjes
1 cup maiskorrels
1 theelepel chilipoeder
½ theelepel komijn
Peper en zout
1 avocado, in stukjes gesneden
Sap van 1 limoen
Twee theelepels verse koriander, gehakt

MEXICAANSE SCHOTEL

Instructies:

1. Verhit de olijfolie in een grote pan op middelhoog vuur. Voeg de knoflook en jalapeño toe en bak ongeveer 1 minuut. Roer regelmatig.

2. Roer de quinoa, groentebouillon, bonen, tomatenblokjes, maiskorrels, chilipoeder en komijn erbij. Breng op smaak met peper en zout. Breng het geheel aan de kook. Doe de deksel op de pan en draai het vuur op zacht. Laat sudderen totdat de quinoa gekookt is, ongeveer 20 minuten. Roer de avocado, het limoensap en de verse koriander erbij.

3. Serveer het meteen. Eet smakelijk!

AGENDA

18 t/m 20 november

Buitenlandexcursie Londen

27 november

Partijcongres Partij voor de Dieren

3 en 4 december

VegFest

PINK! afdeling Midden-Nederland

november

Filmvertoning met lezing in Groningen, PINK!

PINK! afdeling Noord-Nederland

29 november

Kennismakingsborrel in Nijmegen

PINK! afdeling Gelderland

december

Kerstkookworkshop in Groningen

PINK! afdeling Noord-Nederland

1 januari

Nieuwjaarsduik Scheveningen

januari

Nieuwjaarsborrel in Leeuwarden en Groningen

PINK! afdeling Noord-Nederland

14 januari

Nieuwjaarsborrel Amsterdam

WORD PINK!er

De Brul is een initiatief van PINK!, de politieke jongerenorganisatie van de Partij voor de Dieren.

Ben jij nog geen lid, maar spreekt ons bericht je wel aan? Wil jij iets kunnen betekenen in de politiek en jouw stem laten horen? Sluit je dan aan bij het groeiende verzet. PINK!ers zijn pioniers en tonen leiderschap.

Hoewel PINK!ers niet in de eerste plaats politiek voeren voor eigen gewin, zien PINK!ers in dat het beter behandelen van dieren en het verleggen van de focus op welvaart naar welzijn ook beter is voor henzelf.

PINK!ers laten hun mening weten via de politieke weg. PINK!ers voeren actie, doen mee aan debatten en schrijven opiniestukken om de wetgeving te beïnvloeden. Word lid, neem contact op met de afdeling in jouw regio of met één van de commissies en voor je het weet, ben jij een belangrijk deel van onze beweging:

www.pinkpolitiek.nl/word-pinker/

COLOFON

VOORZITTER

Joep Horbach

COÖRDINATIE

Sebastiaan Wolswinkel

SCHRIJVERS

Tamara Kloosterman

Fiona Korthals Altes

Kelly Mannoensingh

Jordy Rutten

Michiel Mildner

COLUMNIST

Joep Horbach

VORMGEVING

Joost Leuven - fotograaf

Marissa Blom - vormgever

MET DANK AAN:

Margot Lammers (vorige voorzitter)

Su-Elle Kamps (feedback)

Peter de Weerd (feedback)

Job Veltman (feedback)

Larissa Oomen (feedback)

Ben je lid van PINK! en zou jij ook graag mee willen helpen aan het creëren van dit blad, stuur dan een mailtje naar horbachjoep@gmail.com. Of je nu houdt van schrijven, editen, illustreren, fotograferen, interviews afleggen of vormgeven, er is altijd iets dat jij kunt doen!